

COM HO VEUS?

TEMPORALITZACIÓ: 4 sessions de classe

ACTIVITATS D'APRENTATGE

1 UN DIA DE LA TEVA VIDA

Objectius: Reconèixer la manca d'equitat en la distribució de la feina de la llar entre homes i dones. Identificar el concepte de discriminació i relacionar-lo amb el tema.

Descripció: A partir de la lectura de la redacció, es completen de forma individual els tres primers quadres. Les dues preguntes finals es treballen de forma col·lectiva dins del grup classe.

Orientacions: Com a introducció a la reflexió col·lectiva, es pot començar preguntant què ha cridat més l'atenció del text que s'ha llegit. S'anoten a la pissarra els resultats del tercer quadre en tres columnes: 1. Famílies en les quals la feina de la llar és assumida sobretot pels homes; 2. Famílies en les quals és assumida sobretot per les dones; 3. Famílies en les quals es distribueix de forma equitativa entre homes i dones. Després de comparar els resultats es treballen les preguntes finals.

A més d'identificar la discriminació que pateixen les dones a les pròpies llars, cal incentivar la reflexió sobre l'esforç i la quantitat d'hores que requereix el treball domèstic. Així mateix, és important generar el debat sobre la "responsabilitat compartida" per tots els membres de la família.

2 COM HO VEUS

Objectiu: Identificar la discriminació de la dona als missatges publicitaris.

Descripció: A partir de l'observació dels missatges publicitaris de la portada es genera la reflexió col·lectiva en el grup classe mitjançant les preguntes i activitats següents: Quin producte ofereix i a qui es dirigeix cada anunci? Què et suggereixen aquestes imatges publicitàries? Fes una llista amb les paraules que t'hagin suggerit els missatges publicitaris. Com són les dones de les imatges? Descriu-les. Intenta resumir amb una frase el missatge que vol transmetre cada anunci. Penses que hi ha discriminació de la dona a la publicitat? Per què? Una alternativa és treballar els anuncis publicitaris en grups petits i, després, compartir les conclusions de forma col·lectiva.

Orientacions: Una vegada confeccionades les llistes de paraules i la descripció de les dones que apareixen als anuncis, s'estableix una relació entre totes dues llistes: el missatge ven a través de les "qualitats" del producte o de la imatge de les dones? A continuació, s'intentarà descobrir de forma col·lectiva els missatges dels anuncis, que es formularan com a apel·lacions directes al consumidor o la consumidora, com, per exemple, "trenca la rutina", "fes realitat els teus somnis", "converteix-te en un regal de luxe". L'objectiu de l'activitat se centra en descobrir que la publicitat sovint atorga a la dona un paper d'"objecte" de desig, plaer, diversió, entreteniment, etc., com a estratègia per vendre un producte. Per completar aquest exercici, i amb la finalitat d'identificar altres papers assignats a la dona per la publicitat, es pot proposar a l'alumnat l'anàlisi d'anuncis de televisió de productes de neteja.

3 UNA HISTÒRIA DE GUATEMALA

Objectius: Identificar i diferenciar situacions de discriminació de la dona en un exemple concret situat en un país del Sud. Reconèixer la importància del dret a la participació i a la presa de decisions.

Descripció: A partir de la lectura del còmic, es proposen preguntes i activitats per treballar-les de forma col·lectiva en el grup classe. L'alumnat farà dues llistes amb les activitats que fan els homes i les dones a la comunitat Los Limones i contestarà les preguntes següents: Què opines sobre la distribució de la feina en aquesta comunitat? Quines diferències hi ha entre les activitats desenvolupades per les dones i les desenvolupades pels homes? Quina importància tenen aquestes diferències?

La segona part de l'activitat consisteix en un senzill joc de rol que es pot fer en grups petits o en el grup general. S'ofereixen les argumentacions suggerides als diferents grups i se'ls dona un temps per a l'anàlisi i l'elaboració de nous arguments. El debat s'inicia amb la resposta per torns a la pregunta suggerida i es donarà per acabat quan es consideri convenient. A tall de conclusió general, es pot proposar al grup l'elaboració d'un final alternatiu per al còmic.

Orientacions: Preguntes: És important generar la reflexió sobre la situació de les dones del Sud. La sobrecàrrega de la feina de la llar s'agreuja per la manca de recursos econòmics i de facilitats elementals a la llar (aigua, llum, electrodomèstics, etc.). Igual que les dones del Nord, moltes dones del Sud treballen fora de casa (en l'exemple del còmic, treballen al camp en els moments més forts de la collita) i a més assumeixen la feina de la llar i tenen cura dels fills i filles. Així mateix, moltes de les dones que treballen fora de casa no tenen reconeguts els drets laborals. És important aconseguir que l'alumnat identifiqui, en un primer nivell de comprensió lectora, la diferència de les activitats que fan els homes: anar a escola i participar en les reunions. Tots dos temes s'abordaran amb més profunditat durant el joc de rol. Joc de rol: Cal explicitar que el debat es fa entre dos grups d'homes i dones i que no es tracta d'una discussió de "dones contra homes". És

recomanable facilitar el desenvolupament de l'activitat mitjançant la introducció de preguntes pertinents que guiïn la reflexió. Durant el debat, es recolliran a la pissarra els elements que siguin útils per a la síntesi final. Es facilitarà la reflexió sobre els diferents tipus de discriminació que poden patir les dones. En l'exemple que s'ha treballat, només ha millorat la condició de vida de les dones, ja que el pou estalvia temps i treball, però la seva posició dins de la comunitat encara és la mateixa. És a dir que: a) les dones encara desenvolupen la major part de la feina, i b) els homes encara exerceixen el poder de la presa de decisions. No s'ha facilitat la responsabilitat compartida entre homes i dones. Com a element positiu es destacarà l'organització de les dones com una de les alternatives per aconseguir canvis.

Algunes idees...

GRUP A (SÍ)	GRUP B (NO)
<p>Sou un grup de dones i homes de la comunitat. Esteu d'acord amb la solució del pou perquè:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Epou estalvia temps i esforç a les dones. - Si les nenes tenen més temps, és possible que les seves famílies les enviïn a l'escola. - Encara que algunes persones no hi estiguin d'acord, les decisions comunitàries corresponen a les autoritats. La majoria de les dones no participen a les assemblees i cap dona forma part de les autoritats. - Segons el costum del poble, tant els homes com les dones tenen responsabilitats importants a la comunitat: els homes s'encarreguen del treball al camp i dels problemes comunitaris, i les dones de la llar i dels fills i filles. - Penseu nous arguments. 	<p>Sou un grup de dones i homes de la comunitat. No esteu d'acord amb la solució del pou perquè:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Les dones encara treballen moltes més hores que els homes: a casa, a l'hort i, de vegades, al camp. - Les autoritats comunitàries no van consultar les dones, que són les principals afectades. - Les dones no participen a les assemblees ni formen part de les autoritats per diversos motius: alguns marits no ho permeten, han de tenir cura dels fills, no els queda temps, no saben llegir ni escriure. - És veritat que la feina de la llar és important, per això ha de ser una responsabilitat compartida entre homes i dones. - Penseu nous arguments.

4 DISCRIMINADES AL NORD I AL SUD...

Objectius: Sintetitzar algunes idees bàsiques sobre la discriminació de la dona. Reflexionar i posicionar-se a favor de l'equitat i la igualtat d'oportunitats per als dos sexes.

Descripció: L'activitat consisteix en un joc de simulació en el qual els i les alumnes, com a membres integrants del Comitè sobre l'Eliminació de la Discriminació contra la Dona, han d'elaborar un informe de denúncia.

Orientacions: A partir de les dades proporcionades a l'apartat "Algunes dades sobre la discriminació", l'alumnat ha d'identificar diversos tipus de discriminació. Després, s'han de proposar recomanacions que, segons cada cas, es dirigiran als diversos actors implicats (governos, famílies, sindicats, organitzacions de dones, etc.). Es comentaran els casos que s'han trobat i es farà una llista col·lectiva amb les recomanacions. Com a síntesi final és important destacar el concepte de responsabilitat compartida entre homes i dones per eliminar qualsevol forma de discriminació.

GLOSSARI

ACCIÓ POSITIVA

Mesures dirigides a un grup determinat, amb les quals es pretén suprimir i prevenir una discriminació o compensar els desavantatges resultants d'actituds, comportaments i estructures existents (denominades de vegades "Discriminació positiva").

ANÀLISI DE GÈNERE

Estudi de les diferències de condicions, necessitats, índexs de participació, accés als recursos i desenvolupament, control d'actius, poder de presa de decisions, etc. entre homes i dones degudes als rols que la tradició els ha assignat.

CAPACITACIÓ (per a una plena participació en els processos de presa de decisions). A Amèrica: "EMPODERAMIENTO"

Procés d'accés als recursos i desenvolupament de les capacitats personals per poder participar de forma activa en el disseny de la pròpia vida i la de la comunitat en termes econòmics, socials i polítics.

Secundària

COM HO VEUS?

Autora: Sibila Vigna

UN DIA DE LA TEVA VIDA

Ahir, el despertador dels pares va sonar a les 7. Tots dos es van llevar corrents. Mentre el pare preparava l'esmorzar per a tota la família, la mare va posar la roba a la rentadora. Al meu germà Jordi i a mi ens va costar una mica llevar-nos però, al cap de mitja hora, ja ens havíem dutxat i vestit. Com que hi tenim molta pràctica, en 15 minuts vam fer els llits i vam endreçar les habitacions. Després de l'esmorzar, el meu germà va rentar els plats i jo vaig escombrar la cuina. A les 8.30 tots estàvem llestos per sortir. Després de deixar-nos a l'escola, els pares se'n van anar a treballar. La mare és enginyera química i el pare mestre de preescolar. Tot i que la mare guanya més diners, a tots dos els agrada molt el que fan. A l'hora de dinar, el meu germà i jo vam anar a casa dels avis. L'avi havia preparat el meu plat preferit: truita

de patates i macarrons! Havent dinat, l'àvia ens va acompanyar a l'escola amb el cotxe perquè se'ns havia fet una mica tard.

Quan vam tornar a casa al vespre, el meu germà i jo vam fer els deures i després vam jugar una estona amb l'ordinador. Mentrestant, els pares continuaven fent la feina de la llar: el pare va planxar un munt de roba i la mare va reparar el llum de la sala, que s'havia trencat el dia anterior.

Com que els vam veure molt cansats, en Jordi i jo vam decidir preparar el sopar per sorpresa. Tot i que no ens va quedar perfecte, els pares es van posar força contents.

Nom: Núria Rovira · 1r B d'ESO

Completa la taula següent amb les tasques que ha fet cada membre de la família de la Núria. A continuació, completa la taula adjunta amb la distribució de tasques a la teva família.

La família de la Núria

mare	pare	Núria	Jordi	àvia	avi

La meva família

		jo			

Quines similituds i quines diferències trobes entre totes dues taules?

A la família de la Núria la feina de la llar la fa sobretot:	A la meva família la feina de la llar la fa sobretot:

Et sembla justa la distribució de feina a la família de la Núria?, i a la teva?

Sabies que...

Les dones espanyoles dediquen set vegades més temps al treball domèstic que els homes. (PNUD: Informe sobre desenvolupament humà 1999. Barcelona, 1999)

Busca al diccionari la paraula "discriminació". Penses que a les llars catalanes hi ha discriminació cap a la dona? Argumenta la posició que prenguis.

Abans de la construcció del nou pou a la comunitat, les dones anaven a buscar aigua dues vegades cada dia i trigaven més o menys una hora i mitja per a cada viatge. Ara, les dones poden estalviar temps i esforç. A la comunitat, però, no tothom està content amb la solució adoptada. Tu també pots participar en el debat de la comunitat de Los Limones:

Penses que la construcció del nou pou és una solució justa per a les dones?

DISCRIMINADES AL NORD I AL SUD...

El 75% de tota la feina que fan els homes al món és remunerada. En canvi, només un 34% de la feina de les dones té una remuneració. A més, quan les dones tenen un salari, aquest té tendència a ser més baix que el dels homes. (Sutcliffe, Bob: *100 imàgenes de un mundo desigual*, Intermón Oxfam, Barcelona, 1998.)

Milers de nenes sobreviuen al Marroc com a empleades de la llar, treballant de 12 a 16 hores diàries sense dies lliures ni vacances. Els salaris, que cobren els familiars, oscil·len entre els 10 i els 22 euros mensuals per a les més petites. L'exclusió de l'educació i els maltractaments que reben completen el quadre de la situació. (AMD Press: Butlletí 220. 19-2-2002. Grupo Tecnipublicaciones.)

La jornada mitjana de les mestresses de casa a Espanya és de 9 hores per dia (tenint en compte les dones que treballen fora i les que no); a més, no s'interromp per caps de setmana, vacances ni jubilació. (Durán, M. A.: *La jornada interminable*, Icaria, Barcelona, 1986.)

Al món hi ha 125 milions de nens i nenes que no van a escola. Les dues terceres parts són nenes. (Arias, Marta: *Educació ara, trenquem el cercle de la pobresa*, Intermón Oxfam, Barcelona, 1999.)

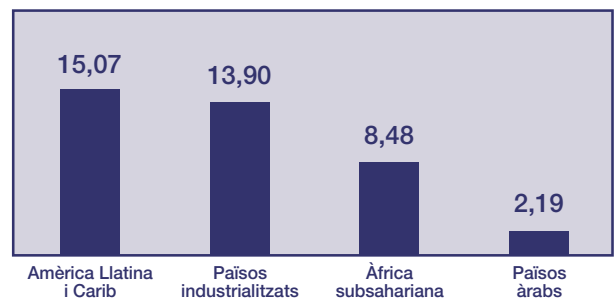
Les joves espanyoles encara necessiten una qualificació superior, com estudis universitaris, per aconseguir la promoció laboral i el mateix estatus que els homes que no tenen aquest nivell de qualificació. (AMD Press: Butlletí 220. 19-2-2002. Grupo Tecnipublicaciones.)

Moltes de les maquiladoras i fàbriques de Guatemala encara exigeixen a les dones un test d'embaràs com a condició per donar-los feina. A més moltes dones són acomiadades de la feina quan es queden embarassades. (AMD Press: Butlletí 216. 13-2-2002. Grupo Tecnipublicaciones.)

Una de cada cinc dones europees pateix o ha patit violència domèstica. (AMD Press: Butlletí 219. 18-2-2002. Grupo Tecnipublicaciones.)

La participació de les dones als càrrecs de govern i a la política és molt inferior a la dels homes. Observa el gràfic. (Font: elaborat a partir de dades de l'Informe del PNUD 1999.)

Participació de les dones al govern per regions (%)

ELIMINEM LA DISCRIMINACIÓ!

El camí és llarg, però de mica en mica es van aconseguint conquestes a favor dels drets de les dones. Tant al Nord com al Sud, però, persisteixen encara situacions greus de discriminació.

Els drets de les dones estan protegits: en general per la Declaració Universal de Drets Humans i diverses convencions, en particular per la Convenció sobre l'eliminació de totes les formes de discriminació contra la dona, i a més: per tots els homes i dones que, amb les actituds que mantenim, cada dia contribuïm a acabar amb la discriminació.

DISCRIMINACIÓ: Informe de denúncia

Treballes a les Nacions Unides i formes part del Comitè sobre l'Eliminació de la Discriminació contra la Dona. T'han encarregat fer un informe de denúncia. A les dades que tens més amunt busca un cas exemple per a cada tipus de discriminació. Després escriu una recomanació, especificant a qui la dirigeixes, que contribueixi a eliminar la discriminació en els casos denunciats.

Comitè sobre l'Eliminació de la Discriminació contra la Dona

I n f o r m e d e d e n ú n c i a

Discriminació a la llar

Cas 1:
Lloc:
Recomanació:

Discriminació educativa

Cas 2:
Lloc:
Recomanació:

Discriminació laboral

Cas 3:
Lloc:
Recomanació:

Discriminació política

Cas 4:
Lloc:
Recomanació:

Data / /

Signatura de l'expert/a: